

Izhaja vsako soboto zjutraj.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu ulica del Fabbri, št. 2, III.

Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu.

Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Poštno - hranilnišnega računa št. 64439.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ je za vse leto naprej po pošti K 6.— za pol leta K 3.

Posamezne številke po 6 vin.

Cena inseratov je 10 vin. za enostopno petit vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Prav smo zadeli!

Nimamo radi polemike ali pričkanja na uvodnem mestu svojega lista, kjer raje mirno učimo in črtamo pot delu, ki nas čaka. Ne moremo pa mirno gledati, kako skušajo „narodni“ organizatorji svojemu lastnemu narodu oči zavezati, da ne bo videl, odkod mu preti nevarnost. Tako hinavsko slepomišenje, kakoršno nudi zadnji „Narodni delavec“, glasilo „Narodne del. organizacije“ svojim čitateljem, ni res drugega nič kakor brezvestna zloraba naših delavskih slojev v svojo liberalno in socialistično propagando, ki je pač zadnji cilj te organizacije.

Uvodni članek zadnjega „Narodnega delavca“ ima naslov „Bridka obletnica“. Kaj je neki hotel člankar povedati, tega res nismo mogli umeti, dokler nismo prečitali zadnjega kratkega odstavka, ki začne z besedami „Na koncu še nekaj“. Saj nam mora priznati vsak nepristranski tržaški Slovenec, da v konfučnih člankih, kakoršne pričbuje glasilo „Narodne del. organizacije“, ne najde glavne misli niti visokošolsko omik n človek. Mislili smo, da je v konfučnosti „Edinost“ neprekosljiva, zdaj pa vidimo, da ima v „Narodnem delavcu“ nevarnega tekmeča, ki jo neredkokrat celo presega! To za uvod!

Zmedenih neslanosti je zmešani in neolikani pisec „Bridka obletnice“ kar nagromadil v svojem članku. Kaj hoče, se res ne razvidi tako kmalu, ker klati vsakih deset vrst nekaj čisto drugega in celo nasprotnega. Čisto nič ga ne moti, če nekaj vrst pozneje hvali, kar je prej zavrgel, ali nasprotno. Iz početka se solzi nad žrtvami lanskega 20. septembra in obzaluje, da se je pobratimstvo med „klerikalci“ in liberalci tako hitro razbilo. Koj nato pa hvali „klerikalce“, da so to delavni in demokratični ljudje. „To stoji“ — pravi člankar — ne pomaga in ne izpodbije te resnice nobeno natolcevanje in kričanje o klerikalnem zmagu“. In malo nižje zopet: „Mi gotovo nismo prijatelji klerikalne ideje ali klerikalizma sploh. Ko pa vidimo, da so klerikalci de-

lavni, nas to veseli, ker se radujemo dela in vpeha in ne gledamo na osebe“. Zatem se loti člankar liberalcev. Pravi, da je liberalizem „samo ideja in nič drugega“ ter da je „farška gonja“ neumna in nesmiselna in da so se radi tega klavernega „dela“ zožale naše narodnostne eje. Par vrst nižje lahko strmiš, ko čitaš jadikovanje člankarja, češ da so delavni in demokratični „klerikalci“ ne združijo z nedelavnimi in frakarskimi liberalci, kakor jih je malo prej oštel. — Ko si se nasmejaj tem oslarijam, vidiš, kako se potem loti člankar svobodomiselcev. On je sam tudi svobodomiselc — če sploh še kaj misli — le tega ne odobrava, da se stem vpeljava na Slovensko novo strankarstvo. Modruje pa tako: „Saj lahko mislite, kar hočete, verujete ali ne verujete, živite tako ali tako — kaj je potem treba zato novega povoda za strankarstvo“. Vendar pa člankarja ta lepa ideja svobodnega mišljenja tako prorusne, da najprej krepko zakolne in si potem kar v trenutku obriše bridke solze, ki jih je malo prej pretakal radi nesloge med „klerikalci“ in liberalci ter prerokuje v pristno tržaškem kavarnaškem tonu: „In če nas že ločijo nazori, — nič ne de, kdor ima dobro voljo, hodimo vsak po svoji poti, ampak eno imejmo pred očmi: narod“. In malo nižje: „V imenu božjem, če že mora biti, pa se kavsajmo doma, a na Dunaju in v javnih zastopih hodimo edini“.

Ko se je bravec tako že en čas na teh norostih zabaval, od druge strani pa tudi dolgočasil, ker ne vidi konca te štrene, ga oveseli člankar s „sladkim na dnu“, ko sklepa svoj članek tako-le:

„Na koncu še nekaj. Klerikalci pošiljajo iz Kranjskega nekoga apotelja (Kaka slovenščina! Op. ur.) na Primorsko in Gorisko. Menda hodi predavat. Ampak mož očitno ne ve, kaj bi rad. Samo pridiga neki in sveto pismo razlaga, pa prav slabo in celo krivo menda. In zdaj se lasajo po listih o pravi in krivi veri. Ampak ljudje božji, kaj ne vidite, kako ste smešni? Vsakemu hvala, kdor dela za narodno izobrazbo. Toda tisti mož iz Ljubljane zna menda govoriti samo strupeno in tendenciozno. Če že tako gori za dušno pastirstvo, zakaj je pa obesil na kol svojo lemenatarijo? Danes bi bil lahko drugi Baraga.

In prava vera res ne uči sovraštva, prava izobrazba, zunanja ali notranja, izobrazba duha in značaja, je menda ena in edina, lepa in dobra in koristna, zakaj jo potem oklepate v ozke in nestalne meje strankinih načel? Nehajte, po tej poti ne pridemo daleč, opustite vsi vse, kar nas slabi in po nepotrebnem draži in razdvaja!“

A, tu vas čevelj tišči? Čemu toliko kvasiti o klerikalcih, liberalcih in svobodomiselcih, čemu pretakati krokodilske solze na grobu žrtve 20. septembra, mar bi bili kar naravnost povedali, da vas naša svetoivanska slavnost ne pusti več mirno spati in da zelo vznemirja vašo „narodno“ dušo, ker smo na tem shodu povdarjali potrebo odločnosti v katoliškem gibanju in praktičnega krščanstva v zasebnem in javnem življenju. Naš le veseli, da nam vi sami s svojo zmedenostjo pričate, da smo v živo zadeli in to prepričanje nas bo bodrilo, da vstrajamo na započeti poti do konca. Le prihranite si ves trud in vse prizadevanje, da nas bi vstrašili, ker povemo vam, da je vse zaman. Po svojih izobraževalnih društvih in katoliških organizacijah bomo vzgajali ljudstvo prav v oni smeri, ki je vam in vaši hinavščini najbolj nevarna in ki vas gotovo spodrine, namreč v duhu katoliške odločnosti in praktičnega krščanstva.

Je pa še nekaj, kar ne smemo prezreti, in to je način, kako skušajo ti narodni delavski organizatorji zmanjšati močan utis svetoivanske slavnosti na tržaške, okoličanske in istrske Slovence. Ker ne morejo nič proti stvari, ki je očitno resnična in pravična, zato so se lotili na podel in neolikan način osebe g. predavatelja iz Ljubljane, ki je govoril v Mirnu in pri sv. Ivanu o krščanski odločnosti in idealih katoliške organizirane mladine. Ne spuščamo se radi v osebnosti, a v obrambo dobre stvari smo prisiljeni izjaviti sledeče:

Ali uči ljubljanski predavatelj pravo ali krivo vero, o tem nimajo narodni delavski organizatorji prav gotovo nič soditi. Cerkev ima svoje predstojnike, ki čuvajo čistost katoliškega nauka in ki bi bili ljubljanskega predavatelja gotovo že prijeli, če bi učil krivo vero, kakor pravijo tržaški „narodni krogi“ in njihovi

ljubljanški bratci pri „Slovenskem Narodu“. Zato naj o tem narodno pobarvani socialisti molče, da se ne še bolj osmešijo!

Kar se pa tiče ostudnega očitjanja g. ljubljanskemu predavatelju radi neke „lemenatarije“ (kako olikan izraz za bogoslovne nauke!), so tržaški liberalci in zapeljivci našega delavstva zelo slabo zadeli; dokaz, da se jim morajo majati tla, ker segajo po takih obrambnih sredstvih. Ljubljanski g. predavatelj, ki jim tako leži na želodcu, je čist in značajan mož, kakor so bili in so možje, ki vodijo slovensko katoliško stvar, sičér bi je ne bili vspešno vodili. Mi in z nami vsi trezno misleči ljudje na svetu globoko spoštujemo in čislamo moža, ki se, ne čuteč v sebi poklica za duhovski stan, pravočasno posveti drugemu poštenemu poklicu! V tem pogledu je pri nas čisto. Tržaški gnili liberalizem pa naj pometa take smeti pred svojim pragom! Na svoji strani ima namreč par nemašujočih duhovnikov, ki bi bila storila materi Sloveniji gotovo veliko uslugo, če bi bila svojo „lemenatarijo“ pravočasno obesila na kol! Potem bi ne bili imeli zloglasne in pohujšljive ricmanjske afere, pa tudi ne one tolikanj tužne Istre, ki je po par desetletjih, kar je zastopana po nemašujočem duhovniku-poslancu še vedno — tužna!

Toliko v odgovor na ostudna zavijanja „Narodnega delavca“. Naš konečni in najkrepkejši odgovor pa bo še bolj intenzivno delo za rešitev mladine v smislu sklepov tržaške krščanske socialne zveze!

Kako je s hrvaškim konviktom v Pazinu?

(Konec)

Kakor zadnjič napovedano, objavljamo v današnji številki

dogodbo s Salezijanci,

kakor so jo sestavili vsi prizadeti činitelji skupaj. Glasi se pa tako-le:

in šel na delo. Psi vznemirjeni so zarohneli, ko so pa spoznali starega znanca, so tako utihnili, da je šel neoviran naprej. Vse je sedaj odvisno od Angela. Prav nalahko potrka na okno. Nič. Potrka vdruogo močneje — pa zopet nič.

„Angela, Angela,“ zašepeče skozi špranjo.

Angela ga je slišala in videla; zapazila je pa tudi veliki nož na strani in ročaj revolvarja za pasom. Sree ji vskipi in bije neenakomerno; toda ona molči. Nobene besedice ni čuti iz njenih ust, še sopsti si ne upa. „Če sem mirna in tiha“, misli sama pri sebi, „bo mislil, da me ni tukaj in bo odšel“.

In res Kandido je že obupaval; ropotati si ni upal, ker se lahko izda, da pa pride po drugi poti do Rodrigueza, ni mislil.

Toda še ena pot, mu šine satanska misel v glavo. Soba, kjer spi Rodriguez, je dobro zaprta. Skoraj nemogoče je priti v sobo, če nihče ne odpre; morda se posreči, da odpre sam Rodriguez. Saj je ravno čas hudih volivnih borb: „Hlinim se, kakor bi bil poslan v nujnih volivnih zadevah od kakega prijatelja, kar se pogostokrat zgodi,“ si misli zlobnež sam pri sebi, „in gotovo se mi posreči. Odpre okno, in v hipu, ko se sklone ven, mu porinem nož v prsa, vdruogo ga ne bo že treba.“ Vse je dobro prevdaril in prav lahko se mu posreči.

(Dalje prihodnjic.)

LISTEK

Angelj sužnjev.

(Brazilka povest.)

„Bo danes se jahal na izprehod?“
„Preveč si radoveden, kako naj jaz kaj tacega vem“.

„Mi moreš li povedati, bo nocej doma ali ne?“

„Kandido, kaj pomenijo vsa ta čudna vprašanja?“

„Rekla si, da me ljubiš. Ubiti želim strupeno kačo, ki me je močno in dolgo grizla, ali mi pomagaš?“

Začudeno pogleda Angela svojega brata. Kaj namerava? Grozna slutnja ji šine v glavo in mraz jo izpreleti po vsem telesu. Ko stoji nekaj časa molče, izgine nenadoma bratova glava v grmovju. Angela pa radovedna, kaj je mogel zapaziti, gleda okoli sebe. Kar zapazi sužnja, ki je drvil na konju za ubeglim volom.

Angela porabi priliko in zbeži. Nekako tesno pri srcu in neljubo ji je postalo med pogovorom. Kakor lahka srnica zbeži in se vstavi še le pred hišo.

Vsa zasopena popravlja šopek, ki ga še vedno drži v roki. Takoj je bila gotova, a dopadel se ji ni. Razvrstila je cvetlice navadno tako, da je kričečo barvo nekterih omilila z drugimi cvetlicami in raznimi vpletenimi listi; danes ji pa kar ne gre od rok. Popravlja in uravnava, a vse zaman. Ne more jih razvrstiti kakor si želi. Stopi v

Marijino sobo in ga postavi pred podobo Brezmadežne, moli Angelovo češčenje in potem odide.

Neprestano jo mučijo bratove besede. Kaj hoče, kaj namerava? Ne more si misliti kaj hudega. Ali naj pove gospodarju Rodriguezu in gospodični Mariji, da je govorila z bratom Kandido? Saj ni nič gotovega. Čemu gospoda vznemirjati? Prav gotovo se je Kandido prestrašil, ko je tako naglo zbežala in popustil bo, čeprav je nameraval kaj slabega.

10. Poskušen umor.

Temna noč je nastopila. Grobna tišina je zavladovala po vsej okolici. Na nebu je mrgolelo brezštevilno zvezd. Tih mir je razprostril svoja krila nad hišo in zazibal vse njene prebivalce v sladki sen; le nekdo se mu je upiral in še čul — Angela. Strah in trepet sta ji polnila srce in podila spanec z oči. Zamišljena sedi v temni sobici in premišlja brata Kandido. Ali v resnici namerava kaj hudega s svojim starim gospodarjem? Poznam ga dobro. Ali se res današnja noč zvrši grozen čin?

Naj bi se godilo kaj tacega pred letom dni, z veseljem mu pomaga. Sedaj pa, ko ima angelja miru v podobi Marije vedno pred očmi, ki se je dotaknil njenega srca, ji zdobilo mržnjo sovraštva in ji pričaral neminljivo pomlad z lepimi cvetlicami polne upanja in veselja, ji preseda že misel sama in jo polni s strahom pred zločinom. In polna čuta hvalnosti do svoje dobnosti govori sama sebi:

„Ne Kandido; časi zaslepljenosti so minili; nikdar se ti ne posreči prizadeti kaj hudega očetu moje ljube gospodične. Angela ni več ista kakor nekdanj, ona bdi, in raje umre sama, kakor da bi videla umirati svojega gospodarja.“ Minila je ura za uro in bila je polnoč; čas, ko ljudje navadno najslajše spe, — kar se začuje presrečno lajanje. Angela se prestraši. Kaj je bilo? Psi so lajali le malo časa, a potem zopet utihnili.

Naslonila se je s čelom na desko, ki ji je služila mesto okna in gledala zvedavo skozi špranjo po dvorišču, katerega je obeval lunin svet.

Nekaj časa ne zapazi ničesar. Ko pa le gleda in gleda, zapazi za grmom vrtnic neko postavo, ki se sključena po vseh štirih plazih od grma do grma in bliža hiši. Vsa se trese; spoznala je Kandida. Zašumelo je nekaj, in skozi špranjo ga vidi stati pod oknom.

Skrit v grmičevju, kjer se je pogovarjal z Angelo, je počakal trdne noči.

Kako in koliko mu pomaga Angela izpeljati zlobne načrte, mu ni bilo jasno, ker jima je pritrjal pogovor vola loveči suženj. Popolnoma je bil uverjen, da izteče vse dobro, kar mu je naročil njegov gospod. Da bi mu le odprla vrata ali okno, za vse drugo poskrbi že sam.

In ko pride neopažen do sobnih vrat, kjer spi Rodriguez, potem je vse dobro. Z njim, ki se ne nadja nič hudega, opravi lahko. Matera in hčere, ki spijo v sosednji sobi, se ne boji dokler pa pride pomoč od zunaj, skoči skozi okno, se skriva v bližnjem gozdu in se reši po neznanih potih. Tako je prevdaril vse natanko

Bienertovi vladi slaba prede in v doglednem času smemo pričakovati njen padec. Pa dati je začela, ko jo je „Slovenska jednota“ pri glasovanju za madžarsko oduško banko spravila v škrpice. Takrat se je Bienert držal na površju s pomočjo Nemcev, Poljakov, Italijanov in ministrskih glasov. Sledila je obstrukcija „Slovenskega kluba“ in čeških agrarcev ki je povzročila odlogodenje parlamenta. Zatem se je vlada trudila, da spravi Čeha z Nemci, a brezuspešno; da, razmerje se je zadnje dni celo poostriilo, ko so se bile zaprele češke zasebne šole na Dunaju in v Spodnji Avstriji. „Slovenska jednota“ stoji trdno in pridruži se ji še poljska ljudska stranka, tako da bo za vlado v jeseni na vsak način hud ples. — V ospredju političnega vprašanja je sedaj narodno vprašanje in težišče položaja je trenutno v Pragi. Od delovanja češkega deželnega zbora je odvisen nadaljni razvoj notranjega političnega položaja. Češkemu deželnemu zboru je predložila vlada pet predlog za rešitev narodnega konflikta, med temi tudi spremembo volivnega reda, po katerem se bi število deželnozbornih poslancev zvišalo od 242 na 334 in se bi pomnožila tudi odborniška mesta. — Vlada je sklicala tudi druge deželne zbornice. Važno, pa ne pravično je delovanje nižjeavstrijskega deželnega zbora, ki hoče preprečiti narodnostne boje s tem, da s posebno postavo narodno zaduši stotisoče tamošnjih Čehov in proglasi deželo za enojezično. To je zglasil predlog poslanca Axmana, katerega je zdaj podpiral tudi voditelj krščanskih socialcev župan dr. Lueger. To je v naših očeh nemške kršč. socialce precej diskreditiralo, in ljubljanski „Slovenec“ ima prav, ko pravi, da je prišla ura, da vzamejo slovenski katoličani v roke avstrijsko katoliško stvar, ki so ji nemški kršč. socialci postali mačeha. — V štajerskem deželnem zboru je prišlo v terek do burnih prizorov, ko je čital poslanec Verstovsek slovensko interpelacijo. Zborujejo oziroma so zborovali še razni drugi deželni zbori, tako koroški, dalmatinski, kranjski, istrski in tržaški.

NOVICE.

n Skupščina dijaškega podpornega društva, ki se je vršila v četrtek popoldne, je za katoliško in narodno stvar v Istri dobro končala. Iz Pazina smo prejeli to-le brzojavno poročilo. Po hudi borbi je skupščina za nas srečno izpala. — Drugih poročil za zdaj nimamo. Hvala Bogu, da se ni posrečilo istrskim liberalcem uničiti krščansko vzgojo naše mladine in zatreti hrvaški gimnazij v Pazinu. Živeli zavedni skupščinarji!

n Pomota. Prijatelj našega lista nam javlja: V zadnji „Zarji“ bi se moralo glasiti, da je pel moški zbor dolinski, ne predloški. Peveci tržaškega izobraževalnega društva so bili združeni z zborom bratovščine sv. Cirila in Metoda.

n Premeščenje slov. učiteljskega iz Kopra v Gorico je torej zdaj gotova stvar. Pridobitev tega slovenskega učnega zavoda v naši solčni Gorici je brezdvomno v velikem delu zaslug „Slovenskega kluba“ v državnem zboru. Nekateri so hoteli vladi dopovedati, da se je v slučaju premetitve bati silnih izgredov od strani Italijanov. Ko je tržaško namestništvo obvestilo ministrstvo, da se ni bati kaj posebnega, je ministrstvo koj odredilo premetitev učiteljskega v Gorico. Goriški Italijani so priredili že dne 16. in 17. male demonstracije, glavni protestni shod so pa imeli v terek v gledališču, nakar so šli v spredu po mestu. Nekaj kamplejev je bilo prijetih. Tudi Italijani v Pulju so protestirali, izgredov pa le ni bilo. Sijajno je nameraval protestirati tudi tržaški mestni svet v svoji torkovi večerni seji, pa se je le klaverno obneslo. Za protest je bilo 47 svetovavcev, 20 pa proti. Pač revna afirmacija. — Koperski učiteljski inštituti imajo še do 1. oktobra počitnice, dokler se ne pripravijo šolski prostori v I. in II. nadstropju Gregorčičevega doma v ulici Vetturini. Krepak dopis iz Kopra proti vladi, ki nam je došel pred tednom, danes nima veljave in je izostal.

n Sokole na Opčinah je naš dopis iz Opčin tako hudo razkačil, da so poslali našemu uredništvu neko popravku skoro podobno pismo, ki je pa — mimogrede omenjeno — romalo v uredniški koš. Luči resnice se sokoli zelo boje, tako da hitro zameže in breajo krog sebe, če se upa kdo z odkrito besedo posvetiti v nevedne namene, ki jih imajo z nabiranjem slovenske mladine. Mi pa smatramo za svojo versko in narodno dolžnost, povedati ljudstvu odprto, da imajo sokoli hudobni namen, odtujiti našo slovensko mladino katoliški cerkvi in da jim je telovadba z vsemi takimi prireditvami le primerna zanjka, da vjamejo kar največ mladega sveta. To priča zgodovina vsega sokolskega gibanja, posebno v nas Slovenceh, to nam dokazuje konkretno te zadnje čase „delovanje“ tržaške sokolske organizacije v Trstu in pri sv. Ivanu. (Glej današnji dopis iz sv. Ivana.) Seveda delajo povsod počasi in previdno, ker je tako uspeh bolj gotov, in ni dvoma, da bodo delali tako tudi na Opčinah. Nič bi ne bili na-

kaj let ta hrvaška gimnazija. Samo nekaj stanodajalcev je poštenih. Gode se tudi stvari, o katerih se v javnosti prav za prav niti ziniti ne sme. V zadnjem šolskem letu je bilo 30 dijakov pri gospodarjih, ki niso zmogli pisanja, 30 jih je bilo pri Italijanih, 10 pa pri socialistih. En sam slab dijak pa okuži deset dobrih. Vsled tega se ne smemo čuditi, da je mnogo dijakov zašlo na slaba pota in da so nekateri na koncu gimnazijskih študij povsem pokvarjeni mladeniči.

Potreba zavoda. Nezadostna sredstva.

Kje tiči tu glavni nedostatek? Brezdvomno v pomanjkanju dobre hišne vzgoje dijakov. Naši fantje morajo biti tudi izven šole pod dobrim nadzorstvom, sicer ne bomo imeli od šole bogve kakšnega dobička, če ne morda celo škodo.

Tu pravi odbor prav umestno: „Ko bi mogli mi sami ustanoviti tak zavod, tedaj bi tudi sami odločevali o načinu vzgoje in o oseboju vodstva. Ali pri teh letnih 317 K dohodka dvomimo, da bi se našel še kdo, ki bi imel toliko zaupanje v naše slabe moči.“ Pa tudi prevzvišena gospoda škofa tržaški in krški nista imela pri rokah potrebnih sredstev, da bi sama ustanovila tak zavod v Pazinu. Zato ni ostalo drugega, kakor da so se vse te stranke med seboj pogajale in tudi pogodile. Donesek krške škofije je sedaj določen na 140 tisoč K za zidanje, donesek tržaško-koperske škofije pa bi znašal 10 tisoč letnih K za vzdrževanje gojencev, kar odgovarja približno letnim obrestim od kapitala 238 tisoč K, dijaško podporno društvo pa bi prispevalo s sto tisoč Kronami.

Za narodno stvar ni nevarnosti.

Hujskaci proti pazinskemu konviktu so raztrosili v zadnjem času po Istri laž, da preti z zavodom, kakoršnega so pogajajoče se stranke določile, naši narodni stvari nevarnost. Res ne vemo, od kod naj neki preti ta nevarnost. Najvišje nadzorstvo nad zavodom ima zakladni odbor, ki obstoji iz pet članov, kojih četvorica morajo biti Hrvati ali Slovenci, peti pa je krški škof sam, ki je tudi menda največkrat Hrvat ali Slovenec. Od te petorice voli dva člana podporno društvo samo, kar je oziraje se na njegov ne baš največji prinos k zgradbi konvikta gotovo velika udobnost. Brez tega odbora pa zavodovo vodstvo itak ne more ničesar. — Mar preti narodnosti nevarnost od temeljnih točk, na katerih mora sloiniti vzgoja v zavodu? O le predobro vemo, da tiči zajec v tem grmu! Dijaki v nameravani konviktu se bodo morali namreč vzgajati tako, kakor to želi ogromna večina hrvaških in slovenskih istrskih starišev in kakor si to morajo sploh zeleti vsi dobri roditelji. Vzgoja mora namreč temeljiti na načelih svete katoliške vere in domovinske ljubezni! To, da ima biti v zavodu katoliška vzgoja, to je kar jim ne da pokoja in kar jih je prisililo, da so vzeli potno palico v roke in se odpravili po Istri. Trstu in drugod, da naberejo kar največ podpisov ali glasov za glavno skupščino ter da tam strmoglavijo pazinski konvikt in pazinsko gimnazijo, samo da ne bodo vživali dijaki katoliške vzgoje!*) Kakšni možje se tu podpisujejo, o tem se spregovorimo, toliko pa lahko že danes povemo, da bodo prav ti podpisji proti pazinskemu konviktu z bengalično lučjo razsvetlili „narodnjaštvo“ nekaterih veljakov na istrskem in tržaškem narodnem obzorju! To kar so kvasili proti Salezijancem, posebno proti „laškim patrom in fratrom“, je sama pretveza. Saj pozna in hvali Salezijance ves svet in je moral celo jeden izmed pravok narodno napredne stranke na Kranjskem priznati, da vzgajajo Salezijanci mladino v narodnem duhu, da imajo lep red in dobro metodo in dosegaajo najlepše uspehe. „Laških patrov in fratrov“ v Pazinu pa sploh ne bo, ker imajo priti v konvikt samo hrvaški in slovenski Salezijanci.

Podporno društvo navaja v svoji brošuri še mnogo razlogov, ki govore za Salezijance, ki pa jih ne moremo vsled pretesnega prostora posebej navesti K sklepu predlaga odbor glavni skupščini te-le:

Resolucije:

1. Spregleduje se, da ni odbor sklical glavne skupščine od 18. dec. 1907.
 2. Odobruje se nakup parcel 247-1 in 247-2 ter 254 davne občine Pazin iz sredstev društvene ustanove „Dijaški dom“ v svrhu gradnje konvikta.
 3. Pooblašča se odbor, da o priliki prodaja prej kupljeno zemljišče ter skupiček porabi po svojem namenu.
 4. Pooblašča se odbor, da s prevzvišenima gospodom tržaškimi in krškimi škofom sklene pogodbo za osnovanje konvikta v smislu osnove, ki smo jo navedli v zadnji številki „Zarje“.
 5. Pooblašča se odbor, da za zgradbo tega zavoda porabi vsa sredstva, ki jih je društvo že prejelo ali jih še le prejme v to svrhu.
 6. Na glavni skupščini se izvolita dva člana v zakladni odbor.
- (Slede podpisni odbornikov dijaškega podpornega društva oziroma ustanove „Dijaški dom“: Dr. Dinko Trinajstič, predsednik; Ante Kalac, podpred.; Novljan Fran, blagajnik; Frankola Fran in Žic Niko, tajnika; Cucančič Matija, Grašič Josip in Kurelič dr. Šime, odborniki.)

*) Ni se jina posrečilo. Glej novice!

17. Vodstvo zavoda mora vsake tri mesece poročati odboru o zdravstvenem stanju, obnašanju in napredku gojencev.

18. Pravico imajo vsi pojedini člani zakladnega odbora nadzorovati, ali daje vodstvo gojencem vse tako, kakor je določeno v 10. točki ter ali vlada v zavodu red in snaga, kakor se to taki hiši spodobi.

19. Za izvanredno dozidavanje in slične naprave je potreben prej sporazum med odborom in Salezijanci.

20. Redne popravke na zgradbi in opravi preskrbi vodstvo in še le ob koncu šolskega leta predloži odboru dotični račun v poravnavo.

21. Računi osebnih stroškov posameznih gojencev se predlože v poravnavo dotičnim starišem ali oskrbnikom, kakor je bilo o tem zavodovo vodstvo pri sprejemu dotičnih gojencev obveščeno.

22. Oprema preskrbljena od Salezijancev z lastnimi sredstvi ostane vedno njihova lastnina.

23. Zapisni in darovi storjeni izrecno društvu Salezijancev bodo pripadali istim, drugače pa lastnikom zavoda v smislu dogovora, ki obstoji med njimi. — Izrazi: „Puščam konviktu v Pazinu“, puščam salezijanskemu konviktu v Pazinu“ in slični se bodo umevali tako, da pripada dotična zapuščina solastnikom zavoda, ne pa Salezijancem. V dvomljivih slučajih bo treba dognati darovateljev namen.

24. Če se bo Salezijancem ob pomanjkanju dovoljnega števila gojencev zdelo primerno prirediti mesta za povsem notranje gojence (interniste), bo za to potreben nov dogovor med Salezijanci in solastniki zavoda. — Prepušča se tudi, da se sme vzgojevališče preustrojiti v zavod s popolnoma ali deloma notranjimi razredi, kadar se bodo o tem vsled novih okolnosti sporazumeli solastniki zavoda s Salezijanci. Tudi v teh slučajih mora biti občevalni in učni jezik hrvaški.

25. Ta pogodba stopi v veljavo s podpisom obeh pogajajočih se strank ter velja potem za petnajst let računavši od početka šolskega leta, ko se bo zavod izročil svojemu namenu. — Odpoved se mora podati ob začetku šolskega leta za konec istega. Če ne bo po preteku roka petnajst let podana odpoved od ene ali druge strani, se ponavlja pogodba za daljnih pet let in tako naprej od pet do pet let.

26. Za vse spore nastale iz te pogodbe se podvržejo stranke sodnosti c. k. okrajnega sodišča v Pazinu neglede na znesek.

25. Vsaka stranka si ohrzdi od te pogodbe po en izvod.*

V naslednjem pravi že večkrat omenjena brošura, da je moralo dijaško podporno društvo menjati prvotni načrt zgradbe, prvič že radi tega, ker so se pogajanja tako zasukala, da bo možno sprejemati do dvesto gojencev, drugič pa tudi radi tega, ker je odbor med tem časom kupil za primeroma prav nizko ceno K 20.000 večji in primernejši prostor za nameravano zgradbo. Prostor meri približno 119 metrov v kvadratu ali 14.165 m², leži na mali strmini v preksolnčju in bo iz zdravstvenih obzirov veliko primernejši kot prejšnji. Pa tudi zgradba bo lože napredovala, ker je material blizu in ne primanjkuje lepih dovoznih poti.

Imovina društva „Dijaški dom“ je znašala koncem upravnega leta 1907-08 K 93174.39. Tekom tega upravnega leta, ki je že skoro pri koncu, se je pomnožilo društveno premoženje za celih K 317-30! Če se k temu prištejejo še zapadle obresti, znaša imovina okoli 96 tisoč, kron, od kojih je 26 tisoč v nepremičninah, ostalih 70 tisoč K pa v gotovem novcu založenem v raznih denarnih zavodih.

Kaj pa zdaj?

K sklepu svoje brošure namenjene letošnji glavni skupščini ponavlja odbor na kratko vse svoje dosedanje delovanje s posebnim ozirom na vse gori navedena pogajanja v zadevi ustanovitve pazinskega konvikta. Odbor pravi, da so bili do zadnjega časa vsi istrski prvaki na njegovi strani ter se strinjali z njegovimi pogajanjmi, zadnji čas pa da so nekateri hujskaci začeli rovatiti proti društvu in odboru. Da so pri tem imeli lep uspeh, priča dejstvo, da je imelo društvo v celem upravnem letu 1908-09 komaj bornih 317-30 K dohodkov. Če je bil temu hujskanju namen uničiti dijaško podporno društvo, potem moramo reči, da se jim je ta namen dobro posrečil, saj manjka le malo, da ne usahne društvo popolnoma. Če pride do tega, bo znalo ljudstvo, kje da ima iskati grobokope svojega napredka!

Kako potrebno je bilo pazinsko dijaško podporno društvo, kaže najbolje dejstvo, da je izdalo isto društvo v desetletnem svojem delovanju nič manj kot 160 tisoč Kron podpore ubožnim dijakom. Včasih je kazala društvu zelo slaba in že se je bilo bati, da izostanejo dijaške podpore, a priskočili so odlični rodoljubi na pomoč in društvo je krizo srečno prestalo. Pa ni trajalo dolgo in lansko letno poročilo nam pravi, da je društvo porabilo že vsa svoja razpoložljiva sredstva ter je moralo seči po kapitalu in ga za polovico odskrniti. Ako upoštevamo sedanje razmere, ki so nastale vsled hujskanja, in te pičle dohodke, potem moramo reči, da društvo izda lahko v par letih tudi ves svoj kapital. Kaj pa potem? Mar naj se seže potem po kapitalu ustanove „Dijaški dom“? Kateri odbornik bi hotel biti za tako počenjanje odgovoren pred darovatelji, pred javnostjo in svojo lastno vestjo? Druga ne bi torej ostalo, kakor da se pusti naša hrvaška gimnazija propasti in pošlje naša deca, naj kakor nekaj ptuji gospodi „pure pase“. Pri sedanjih stanovanjskih razmerah v Pazinu itak ni mogoče, da obstoja še

„Presvetli in prečastni gospod dr. Anton Mahnič, krški škof. ter gospod....., oba v zastopstvu ustanove „Dijaško vzgojevališče Dobrila-Feretič“ v Pazinu z ene strani, a prečastiti gospod Mihael Rua (bivajoč v Turinu), kot vrhovni poglavar bogoljubnega salezijanskega društva D. Bosco, v svojem in svojih naslednikov imenu, sklejajo sledečo

POGODBO.

1. Uprava „Dijaškega“ vzgojevališča Dobrila - Feretič“ v Pazinu sezida primerno poslopje v svrhu iste ustanove na parceli št. Pazina, preskrbi isto poslopje z vso potrebno opremo ter je potem z vsemi pripadajočimi zemljišči št. Pazina izročil v porabo bogoljubnega društva D. Bosco z namenom, da se tako preskrbi stanovanje, oskrba in vzgoja hrvaškimi in slovenskimi dijakom hrvaške države gimnazije v Pazinu z željo, da se ta predaja izvrši že za šolsko leto 1910-11. — Uvedejo se primerni dogovori s Salezijanci v svrhu, da bo poslopje res primerno svojemu namenu in zadostno, da sprejme vsaj 200 gojencev.

2. Salezijanci sprejmejo vodstvo, upravo in vzgojo zavodovih gojencev, drže se temeljnih načel postavljenih v tej pogodbi. V službenem dopisovanju se bota vodstvo in uprava vedno posluževala naslova „Vodstvo dijaškega vzgojevališča Dobrila - Feretič.“

3. Hišna vzgoja mora biti osnovana na načelih in predpisih krščanske katoliške cerkve in hrvaškega oziroma slovenskega narodnega čustva gojencev, ter meriti poglavito na to, da oplemeni duha in srce gojencev ter jih pripravi na bogoslovne in druge višje študije.

4. Službeni občevalni jezik v zavodu bo hrvaški in vsled tega bo moralo društvo Salezijancev vsa mesta vodstva, uprave in poslovodstva poveriti takim svojim članom, ki znajo hrvaški ali slovenski jezik ter pripadajo po možnosti hrvaški ali slovenski narodnosti.

5. V zavod se bodo sprejemali učenci hrvaške državne gimnazije v Pazinu iz sedanjega področja krške, tržaško-koperske in poreško-puljske škofije, izven tega področja pa le v kolikor bi razmere dopuščale. Enkrat sprejeti gojenci imajo v vsakem slučaju prednost pred novimi prosilci, dokler njihovo obnašanje odgovarja zavodovim predpisom.

6. Urnik, razpored dela in vzgojni način se popolnoma prepuščajo vodstvu, seveda tako, da se niti najmanj ne kršijo temeljna načela začrtana v 3. točki ter v skladu z zahtevami in urnikom hrv. državne gimnazije v Pazinu.

7. Za vzdrževanje gojencev bodo skrbeli krški in tržaško-koperski škof ter dijaško podporno društvo v Pazinu v smislu posebne med njimi sklenjene pogodbe, kakor tudi iz stalnih dohodkov drugih ustanov, ki bi se morda dosegle.

8. V kolikor ne bi rečeni dohodki zadostovali za popolno vzdrževanje in oskrbo gojencev, bi morali ta nedostatek pokriti njihovi roditelji ali oskrbniki.

9. Za sedaj se določa za vsakega posameznega gojenca 40 K mesečnega prispevka za oskrbo, vštevi tudi zdravniško postrežbo, postelje, pranje, svetlobo in kurjavo.

10. Hrana mora biti zdrava in tečna ter naj bo:

- a) zajuterk: bela kava in kos kruha;
- b) za kosilo: juha, goveje meso z obilno prikuho, v nedeljah in praznikih pa tudi kosček sira, ali sadje ali kaka druga sladčica;
- c) za večerjo: kaj od govejega mesa s prikuho ali testenino ali kaj sličnega.

Dijaki od III. gimnazijskega razreda naprej bodo dobivali za kosilo, a dijaki od V. razreda naprej tudi za večerjo po četrt litra vina pomešanega s pol vode.

11. Mesečnina se določa nekoliko višja kakor so stroški, da se zmorejo tudi stroški zavodovega osebja. Kakor bo skušnja kazala, se bo ta mesečnina dogovorno z zavodovim vodstvom in zakladnim odborom znižala ali zvišala in to vsaka tri leta.

12. Ker bo zavodovo osebje obstojalo najmanj iz deset oseb tudi, če bo le malo gojencev in ne bi v tem poslednjem slučaju preostanki mesečnina zadostovali za potrebe zavodovega osebja, zato se določa sledeče: Kadar bo iz katerega koli vzroka število gojencev manje od 50, bo zakladni odbor doplačeval vodstvu K 4000, ko bo gojencev več kot 50, pa manj kot 75, tedaj bo znašalo to doplačilo 2000 K, ko bo gojencev več kot 75, pa manj kot 100, tedaj bo odbor doplačeval samo 1000 K. v slučaju pa da je več kot sto gojencev, odpade vsako doplačevanje.

13. Zavod bo redno odprt od početka do konca šolskega leta pri državni hrvaški gimnaziji v Pazinu. Če bo hotel kateri gojenec prebiti počitnice popolnoma, ali deloma v zavodu, bo to odločilo vodstvo zaslišavši pogoje in razloge. Če izostane gojenec med šolskim letom manj kot petnajst dni iz zavoda, se to ne bo upoštevalo pri plačevanju mesečnina.

14. Vrhovno nadzorstvo nad zavodom kakor tudi vsi nujni posli z zavodovim vodstvom pristojajo vsakočasemu zakladnemu odboru imenovanemu v smislu posebnega dogovora obstoječega med lastniki in ustanovniki zavoda.

15. Zakladni odbor bo sprejemal dijake v zavod zaslišavši vodstvo in istotako bo odbor na predlog vodstva odločeval o izključenju katerega dijaka. V težkih in nenadnih slučajih bo izključilo vodstvo kar naravnost ter stvar naknadno priobčilo odboru v odobrenje.

16. Odbor občuje z vodstvom po svojem za to pooblaščenem članu; svoje opazke lahko izreče odbor samo ravnatelju, nikdar pa ne podrejenim, tudi ne ravnatelju v navzočnosti podrejenih.

rodni, če bi takih važnih stvari ne povedali narodu kar naravnost. Tudi nas ne briga, če si s tem nakopljejo srd in sovraštvo openskih sokolov, ker se pri delu za narodovo blaginjo ne strašimo takih malenkosti. Zvedeli smo namreč od strani še to lepo novost, da hočejo djati urednika „Zarje“ v časopise. No, to bo jloh in gorje, kaj ne? Čemu se pa tako obtavljate? Najbrže iščete primeren časopis, ki objavi izdelke vašega duha? Saj imate „Edinost“, ki vam je najbližja po kilometrih in po duhu. Tudi tu se umišljajo. Veste kaj je rekel eden izmed bolj navdušenih pristaev sokolske organizacije na Opčinah? „V „Edinost“ ga ne denemo, ker „Edinost“ je preveč „floča“, zdaj drži z enim, zdaj z drugim!“ Si li slišala tržaška mati, kako so ti tvoji lastni otroci zrastle čez glavo in te zmerjajo s „fločo“? O ti grda ne hvaležnost! Če ne bo nič v „Edinosti“, no potem pooblašča s tem urednik „Zarje“ openske sokole, naj ga denejo še v katerekoli slovenske liste, tako bomo vsaj bolj natančno zvedeli, kje imajo sokoli svojo zlahto. Ob enem jih pooblašča, da ga smejo tudi na plakate naslikati in prilepiti po tržaških voglih, in po okolici, da si bodo shladili jezo vsaj s trganjem njegove podobe, če ga že živega ne morejo trgati.

K sklepu pa še en dober nasvet. Da ne bo treba sokolom prosjati pri ubogih ljudeh, naj jim posodijo „Zarjo“, ki si jo pošteni ljudje za težko prisluzhen novc kupijo in katere ti organizatorji mladine nikoli več ne vrnejo, jim pa mi svetujemo, naj si telovadno društvo sokol na Opčinah naš list, ki ima zanje toliko zanimivega, kar naroče. Naročeno društvo s tolikimi člani prav lahko zmore, znaša samo 6 K na leto, naroča se pa pri upravi „Zarje“ v Trstu, ulica delle Poste števil. 9. S tem bote gotovo veliko pripomogli, da se ne ruši ljudska sloga, ki vlada ravno sedaj na Opčinah, kakor se vaše pismo iz koša ven tako milo solzi!

n Volitve na Goriškem. Volitve v splošnem volivnem razredu se vrše to nedeljo, dne 26. t. m. Kakor znano, sta se agrarna in liberalna stranka zjedini v kandidatih brez javnega izrecnega kompromisa, kar pač najbolj pove, kakšna je takozvana kmečka stranka na Goriškem, s katero simpatizira tudi tržaška „Edinost“. S. L. S. je postavila za kandidate v tem razredu g. Manfreda Antona, župana v Iderškem, Fona Josipa, sodn. svetnika v Gorici in Jeriča Alojzija, posestnika v Kobdilju. Slovenci postavijo številne kandidate tudi v navidezno laških krajih, številne kandidate postavijo tudi socialisti. Nihče ne more prerokovati, kak bo izid teh volitev, volivnih shodov je le malo, tem bolj živahna je podrobna agitacija.

n 20. september je minul v Ljubljani brez posebnosti. Mesto je kazalo normalno lice. Liberalci so hoteli uprizoriti neko splošno oficielno žalovanje z zatvaranjem trgovin in razobešanjem črnih zastav. Tolažilno je, da se ljubljansko občinstvo že otrasa liberalne strahovlade in rajši posluša miren nasvet „Slovenca“, ki je vabil k treznosti in pameti. Dne 20. sept. si videl po Ljubljani prav malo črnih zastav. Na pokopališču je šlo precej občinstva ene in druge stranke; šli so tja v žalni obleki tudi taki, ki bi se bili prav za prav morali skriti od sramote, ker so s svojo nepremišljenostjo povzročili lanske izgredne in smrt nedolžnih žrtev, med temi v prvi vrsti ljubljanski župan ki je bil poklical vojaštvo na ulico in omadeževal svoje vseslovenske roke s slovensko-nemško pogodbo.

n Pododbor „Slovenske dijaške Zveze“ za Primorsko se je osnoval v Gorici dne 20. t. m. Predsednik je bogoslovec Andrej Rustja, tajnik abiturient Vekoslav Vertovec, blagajnik in knjižničar jur. Orel Filip. Dosedaj se je prijavilo nad 30 članov. Tozadnji daljši dopis Priobčimo prihodnji.

n Shod radikalno-narodnih dijakov. Ti študentje so sicer po svoji firmi častivci „absolutne narodnosti“ in nadstrankarji, v resnici pa odlomek svobodomiselnih struje, ki je prepričan, da doseže med slovenskim dijaštvom in ljudstvom smoter svobodne misli veliko uspešnejše pod krinko absolutne narodnosti kakor pa pod firmo odprtega brezverstva po načinu izrecnih svobodomislecev. — Nameravali so prirediti velikansko manifestacijo in zato so si prvotno izbrali dan 20. sept. za svoj glavni shod, ker so upali, da bo sledilo ljubljansko občinstvo pozivu „Naroda“ k javnemu žalovanju in priredilo morda celo demonstrativen obhod po mestu pod imenom shoda radikalno-narodnega dijaštva. No, dasi je ljubljanski župan Hribar ministrskemu predsedniku Bienertu lepo povedal, da so radikalni dijaki del liberalne stranke, ki je ob času obstrukcije slov. klerikalcev lojalno podpirala vlado, vendar le ni našel usmiljenja in prepovedan je bil prvotno nameravan shod in obhod. Zato so radikalni dijaki zborovali zadnje dni minolega tedna v dvorani hotela Tivoli. Udeležba klaverna: prvi dan je bilo vseh udeležnikov s češkimi in drugimi slovanskimi dijaki celih 180, drugi dan 70, tretji 80, zadnji dan zopet 70. Niti liberalni „Obzor“ jih ni naštel več kot 120. Kaj je to proti sijajnemu zborovanju katoliških dijakov, katerih je bilo 400! Zato se je predsednik shoda lagal sam sebi in zborovavcem, ko je trdil, da je pri njih pretežna večina in pa še celo odbran cvet slovenskega dijaštva. Na shodu so sami sebe prepričevali, da imajo dve mogočni ideji: absolutno narodnost in demokratizem. Okregali so svoje starešine, da so vstopili v narodno — napredno stranko, nakar se je pa Ribnikar opravičil, da so „razmere tako kazale in da je bilo treba zanesti v stranko malo radikalno — narodnega duha“. Svoje stališče napram veri so formulirali tako: „Naša struja je napredna in zahteva glede vere kot socialnega

faktorja javno brezobzirno kritiko, ki naj ustvari v dijaštvu samostojno, svetovno naziranje“. Z drugo besedo se bi to povedalo: Zavržemo sleherno pozitivno krščanstvo in cerkev! Z ozirom na rešitev jugoslovanskega vprašanja mislijo, da se to vprašanje da rešiti le z naprednim in svobodomiselnim delom. No, napredna stranka na Kranjskem in pokretaška na Hrvaškem sta se dozdale prav kilavo obnesli v reševanju jugoslovanskega vprašanja. — Nas pa zanima bolj, kdo simpatizira z radikalnimi dijaki! Shod je pozdravil pred vsem neki Zalar v imenu „Svobodne misli“. To si dobro zapomnimo! Pozdravili so prireditev svobodomiselnih prvaki iz Prage, kakor profesorji Drtina, Foustka in zloglasni Masaryk! Pozdravil je dijake župan Hribar v imenu narodne-napredne (liberalne) stranke, manjkala ni tudi diena Ciril-Metodova družba zastopana po maločastitih župnikih Vrhovniku in Beretu. — In v tako družbo je prišel ob 10. zvečer burno aklimiran tudi pozdravljaec katoliških shodov, državni in deželni poslanec dr. Rybar! Tako slepomišenje in laviranje se vsakemu poštenemu in odločnemu človeku pristudi in je značajnega moža nevredno! To Vam, g. doktor v. obraz povemo mi, če si že ne upa nihče drugi. Da Vam ni všeč katoliško gibanje tržaških Slovencev, to mi itak vemo, pošteno in možato bi pa bilo, da bi Vi to narodu javno povedal, ali ste miš ali ptič ter da ne mečete ljudem peska v oči, kakor pri zadnjih svetoivanskih volivnih pogajanjih! Pokažite se moža, sicer niste! — Kdo je še bil na shodu radikalnih dijakov? Naši Balkanovci so bili zastopani po svojem sedanjem predsedniku Ivanu M. Čoku. To naj bi dobro pomnil tržaški in okoličanski Slovenci, ko bodo prišli ti pristaži svobodomislecev ustanavljat knjižnice in jokat, da niso nasprotniki vere. Taki hinavski zalegi velja naš boj brez pardona!

n Bolj kot hudiča se morajo „narodni delavski organizatorji“ bati g. Terseglava iz Ljubljane. V zadnjem „Narodnem delavcu“ pišejo namreč dobesedno: „Priznajmo dobro, če je dobro, dajmo hudiču prav, če ima prav... in če nas že ločijo nazori, nič ne de, kdor ima dobro voljo, hodimo vsak po svoji poti“. — Ko je pa šel g. Terseglav pri sv. Ivanu po svoji in naši poti, ni več usmiljenja zanj pri tržaških liberalnih socialistih. Mora biti pač hujski kot sam vrag. Pa bi bili ti narodni krogi malo bližje odra stopili in se na lastne oči prepričali, da „ljubljanjski apostel“ ni tako črn. Sicer pa upamo, da se jim bo še nudila ta prilika, saj pričakujemo tržaški katoliški Slovenci, da nas g. Terseglav še večkrat obišče.

n Živela doslednost! V zadnjem „Narodnem delavcu“ beremo v četrtem predalu na prvi strani pameten stavek, kakoršnih je „Zarja“ že veliko napisala. Članek vrže namreč liberalcem v obraz ta-le dober nauk: „Ob polni čaši se ustiti ali pa ob volitvah na shodih hinavsko zavijati oči in vihteti z rokami: „Mili narod!“ to ni delo, to je grda sebičnost“. — V istem predalu pa je urednik, (ki je sicer ob enem prav lahko tudi pisec gornjega nauka) za mirno vestjo pustil natisniti v podlistku to le uporabo svojega dobrega nauka: „Dolenjski cviček, ta prelepi dar božji, teče po mizah, obrazi zabrenkejo, oči okrvave in grla ohripe, pesem pa umira v tobakovem dimu in vedno bolj zaduhli sobi, napoljeni z vinskim duhom, prešernim smehom in hripavimi vriski... Za Bojanskim vrhom zatone solnce v lahkih oblakih... O sreče in veselja, kopnenja in sladke trepete, hrepenjenja in vročih želja polna mladostna fantovska doba, bodi mi iz dna duše iskreno pozdravljena!“ — Mi pristavljamo: O doslednost in narodno „delo“ pri dolenjskem cvičku, bodita nam prisrčno pozdravljena!

n V škofijskem konviktu tržaškem je letos 37 gojencev, med temi sedem novincev.

n Trbiž - mesto. Cesar je povzdignil trg Trbiž v mesto.

n „Kovachev študent“ je naslov prvi opere, ki se je proizvajala po naših krajih na deželi. Prvo, ki se je povzpelo tako visoko, je izobraževalno društvo v Kronbergu pri Gorici. Vsa čast! Slišimo, da izide ta opereta kmalu tiskana.

n Pagnini, ki je bil izstopil iz socialistične stranke, je ustanovil zdaj svojo lastno avtonomno skupino tržaških socialistov in začel izdajati svoj list „L'azione socialista“. V prvi številki tega lista poroča o ustanovnem shodu svoje skupine. Pravi, da je predsedoval neki Sestan, ki je pred vsem poslal pozdrav bratom v Barceloni, ki so morili, ropali in požigali po tamošnjih cerkvah in samostanih. — Gliha vkup striha!

n 1450 slovenskih otrok se je letos vpisalo deloma v šolo družbe sv. Cirila in Metoda deloma v pripravnico in prvi gimnazijski razred. Pa naj še poroče kdo, da nismo potrebni slovenskih šol v Trstu.

n Sienkiewicz v Lovrani. Znani poljski pisatelj Henrik Sinkiewicz je došel v zdravilišče v Lovrani.

n Goriška gimnazija ima letos v 16 razredih 710 dijakov, pač največje število, ki ga ima kak zavod v Avstriji. Nujno bo potrebno, da se zavod razdeli v slovensko in laško gimnazijo.

n Učni načrt verskega pouka za ljudske šole tržaško-koperske škofije izda v slovenski tržaško-koperski škofijski Ordinariat v najkrajšem času. Delo je zdaj v tiskarni.

n Nov Lloydov parnik „Karlsbad“ so spustili minolo soboto v morje. Namenjen je vožnji v zapadno Azijo.

n Tunel pod hribom sv. Vita prevrtan. V pondeljek se je vršil slavnostni obhod tega

novega tunela v Trstu, ki je direktno podaljšanje sedanjega tunela pod Montuco. Navzoči so bili namestnik, župan s člani mestnega odbora in razni inženirji. Delavci so bili pogoščeni.

n Velezidajniški proces v Zagrebu se bliža svojemu koncu. Državni pravni Accurti je predlagal za pet obtožencev smrtno kazeno na vešalih, za ostalih 48 obtožencev pa 10—20 letno ječo. Te dni govoriijo zagovorniki in ne ve se še kako bo končalo.

n Razpis natečaja. Začetkom I. tečaja šolskega leta 1909-10 se ima podeliti jeden študentski iz ustanove škofa dr. Jurija Dobrila v letnem znesku 200 kron. Na uživanje tega študentskega poklicani mladeniči slovanskih starišev, ki so rojeni v zedinjeni škofiji tržaško-koperski in kateri obiskujejo kako državno gimnazijo avstrijsko-ogrsko monarhije. Prednost imajo prosilci, kateri obiskujejo gimnazij, v katerem imajo večjo priliko popolnoma izobraziti se v maternem (hrvaškem ali slovenskem) jeziku. Ako obstoji na takem gimnaziju pripravnica, imajo tudi učenci te pripravnice pravico do tega študentskega. Ako bi ne bilo prosilcev slovenske narodnosti, se podeli študentski tudi drugemu učencu tržaško-koperske škofije. Uživanje študentskega trajajo do dovršitve študij vstevši vse fakultete katerega c. kr. vseučilišča. Želja ustanovitelja je pa, da bi se mladeniči, kateri uživajo študentski, posvetili duhovskemu stanu in služili v tržaško-koperski škofiji. Prezentacijo za ta študentski ima tržaško-koperski škofijski ordinariat, podeli ga pa c. kr. namestništvo v Trstu. Prosilci imajo vložiti svoje prošnje do 15. oktobra 1909 potom svojega šolskega ravnateljstva na škofijski ordinariat v Trstu in priložiti prošnjam krstni, domovinski in ubožni list in šolski spričevali zadnjih dveh tečajev.

n Šola na Rakovniku pri Ljubljani se začne komaj dne 1. oktobra, ker novo šolsko poslopje ni še do cela dodelano.

n Ognjenik Vezuv pri Neaplju je začel zopet bluvati. V notranjem žrelu je bilo minoli teden prav živahno delovanje.

n Nova služba prožnih čuvajev na Južni železnici in njene dobrote. Iz „Naše moči“ št. 40 posnemamo sledečo vest, ki jasno kaže žalosten položaj nekaterih čuvajev na progah južne železnice. Opozarjamo pa na to, da ni še povsod služba tako regulirana. „Naša moč“ piše: Dne 10. septembra t. l. se začne nova služba na progi Južne železnice Oglejmo si nekoliko to novo stvar, kako obstoji in kaj bo s tem vse darovala nad vse darežljiva in za blagor svojih uslužbenecv vneta Južna železnica. Oglejmo si nekoliko „prehovalca proge“ (Streckenbegeher). V cirkularju se bere: imel bo 16 ur službe in 16 ur prostega časa. In njegova služba, prehoditi bo moral 16 kilometrov proge, potem pa še narediti toliko službe, da bo znašalo 16 ur in potem se bo peljal z vlakom domov. Od daleč pogledano, bi ne bilo to še nič kaj posebnega, ali če se pa malo pogleda po predpisih, je pa to vse kaj drugega. V lepem vremenu bi tudi še slo bolj po pasje, ali v slabem vremenu, v nevihtah ali po zimi, kadar sneži, bo joj. Pomislite, v predpisih stoji: Imeti bo moral s seboj 1/2 kg težko kladivo, ključ za šraube navijaj, školjko za pokalice in znamenno zastavico; svetilko in 16 ur menda tudi ne bo mogel živeti od svežega zraka, kakor se je zadnjič izrazil Pihlerjev namestnik deputaciji prožnih delavcev, da na deželi se lože izhaja, ker je sveži zrak. Torej jed bo moral nositi seboj in v pozimskem času tudi ne bo mogel delati službe na čuvajnici, kolikor mu je bo odmerjena, brez suknje ali kožuha, če bo hotel ohraniti zdrava jetra. Najbolje bi bilo, da bi dobil vsak eno mulo ali pa osla, da bi nosila za njim, če ne, bo moral pa kupiti koš za na hrbtni nositi z naramnicami, drugače, mu ne bo kazalo. In tako obložen prehoditi progo 16 km, med potjo zabijati odnehane žrebce in navijati šraube, ali bo zmožen se potem za službo, kadar bo prišel na odkazano mu mesto, to lahko vsak sam presodi, je-li strokovnjak v železniški službi ali ne. Pa to še ni vse, kje so čuvaji, ki so imeli že po deset in tudi več let svoje čuvajnice, ki jih bodo sedaj izgubili, pa pomožni čuvaji, ki se niso bili deficitivno nastavljeni, ki bodo morali iti k prožnim oddelkom delat, pa so bili že nastavljeni kot pomožni čuvaji, eni po poldrugo leto, eni več, drugi zopet manj, odvzeto jim bo stanovanje in tudi pri plači bodo oškodovani za 40 vinarjev na dan in še vsaki dan ne bodo imeli dne. Poznamo takega pomožnega čuvaja, ki je delal že službo 20 mesecev in njegova žena je delala službo na samostalni ženski čuvajnici nad tri leta, sedaj mu je odvzeta služba; ali ni njegovo stanje obupno, po tolikem času naporne službe, namestu da bi bil stalno nastavljen si je zaslužil kramp in lopato, nazadnje pa še večje stradanje ko prej. Želeli bi, da bi prišel v tak položaj za blagor svojih služabnikov vneta g. Pihler. Kje je sedaj soc. demokracija, ki zmirnom vprije, da ima moč in da se je boji direkcija zdaj naj bi pokazala svojo moč in prepričala tako regulacijo prožne službe.

n Iz sv. Ivana. (Učiteljstvo in naši telovadci.) — Da ni naš telovadni odsek in njegov naraščaj ne namišljen strah našim liberalcem, kakor hočejo po svojem časopisju dopovedati občinstvu, nam dovolj jasno spričuje obnašanje nekaterih učiteljev na svetoivanski ljudski šoli. Ta strah je vzrok, da pozabljajo nekateri izmed njih na svoje dostojanstvo kot učitelji in vzgojitelji. Med tem, ko se naši mladi junaki, ki že vedo, kaj loči Orle od Sokolov, po navodi-

lih svojih voditeljev dostojno vedejo nasproti svojim učiteljem, članom Sokola, se pa ti slednji trudijo, da bi svoj ugled, ki ga kot učitelji še uživajo pri svojih učencih, znižali na nič. Svoje učence, naše telovadce, zmerjajo in zasmehujejo s pridevki, oponašajoč neprijetni glas nočne ptice, in morda v svoji omejenosti celo mislijo, da vrše s tem kulturno delo. Vsako sramotenje pada na sramotileca nazaj! Je-li možno, da bi vžival sramoteči učitelj pri svojem učencu še kak ugled? Mar naj skrbimo za ugled takega učiteljstva, ki si ga samo izpodkopa? To je vaša stvar, gospodje učitelji! Nam pa gre za našo mladino, ki je izročena takim „vzgojiteljem“ v podivjanje in posurovljenje. Zato vam kličemo: Nehajte s tem! Sicer smo prisiljeni iskati zaščite učne mladeži pri čuvajih ljudsko-šolske vzgoje. V vašo korist vas opozarjamo, da se vam ne bo dobro godilo, če povemo na merodajnem mestu, kako mladino „vzgojate“!..... Posledica takega obnašanja enega teh učiteljev je, da je zapustilo baje šest šolarjev slovensko šolo, ker niso mogli na noben način več prenašati sramotjenja od strani svojega učitelja. Tako so bili tirani v laško ljudsko šolo. Gospodje, s svojo protikatoliško zagrizanostjo tirate slovensko dečo v raznarodovanje! Je-li to narodno, je-li to rodoljubno?

Kakšne Sokole ima verdelski Sokol, ki se rad ponaša z lepim številom „zavednih“ članov, nam žalostno spričuje to-le dejstvo: Člana telovadnega odseka Orel, ki je bil za sovoditelja pri nastopu telovadnega naraščaja, je nahrulil eden teh „zavednih“ Sokolov, ki — mimogrede omenjeno — niti slovensčine dobro ne pozna, z besedami: „Te go višto kon la bandiera ščava!“ — Evviva Socol!

Iz Jstre.

Iz Doline. Bridko zgubo je občutilo naše izobraževalno društvo, ko nas je zapustil naš dosedanji voditelj g. kaplan Jožef Volk. On je bil ustanovnik našega društva in je za društvo tudi veliko žrtvoval. Predaval nam je vsakih 14 dni ter si je veliko prizadel za knjižnico, ki šteje zdaj 420 knjig. Tudi sicer je bil g. kaplan prav marljiv v dušnem pastirstvu in je posebno naše otroke lepo učil. Ni čuda, da je imel radi tega precej krutih nasprotnikov, od katerih je pretrpel mnogo zaničevanja in obrekovanja. Dobri Bog mu bodi plačnik za vse, kar je tu pri nas dobrega storil in slabega pretrpel! Naša žalost pri odhodu č. g. voditelja se je kmalu spremenila v veselje, ker smo dobili na njegovo mesto tako modrega in navdušenega naslednika v osebi č. g. Julija Rutarja.

Želim, da nam ga Bog veliko let čilega in krepkega ohrani! — Naše izobraževalno društvo priredi svoje predavanje v nedeljo dne 26. t. m. po blagoslovu na dvorišču g. Ivana Strajna. Uljudno vabimo vse svoje somišljenike k predavanju, ki je zdaj že en čas izostalo. — Naši nasprotniki pa jako lepo napredujejo s tepeži in pobijanjem šip po gostilnah. Sramota za društvo „Vodnik“, da ima člane, brez katerih skoro da ni tepeža, pa tudi italijanske pesmi se tam pridno pojo, tako da nas Bog obvari takega napredka!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnikom iz Tinjana in Plavij. Vaših dopisov nismo mogli priobčiti, ker so nejasni. Domačini, ki poznajo razmere, bi jih morda kaj razumeli, pa še dvomimo. Naj v bodoče te dopise še kdo drugi pregleda, da jih lepše uredi. Se priporočamo.

Piscu članka „Tržaški in istrski mladini“: Za danes nemogoče, prihodnjič. Sicer prosimo da pošljete vse v uredništvo.

Književnost.

kn. Moški zbori. Uglasbil Vinko Vodopivec. Založila „Katoliška Bukvarna v Ljubljani“. Cena part. 1 K 60 vin. — V tej zbirki, ki je ravnokar izšla v založbi Katoliške Bukvarne, nam podaja g. skladatelj šest moških in en ženski zbor. Med moškimi zbori sta zastopani dve krepki koračnici: „Bratje v kolo“ in „Bramot Orlom“, dva mirna zbora z baritonskim samospetvom: „Z vencem tem ovenčam Slavo“ in „V mraku“, ljubkonežni zbor (oz. četverospjev) „Sijaj, sijaj, lunica“ in šaljivi moški zbor z basovskim samospetvom „Lepi Jurij“. Ženski zbor pa je zložen na Gregorčičevo pesem „Pogled v nedolžno oko“. — Vse te skladbe so prikupljive in čedne. Harmonizacija je vseskozi preprosta in izvemši par mest korektna. Zbori bodo gotovo z veseljem sprejeti, kjerkoli se bodo izvajali. Posebno dobro bodo učinkovali zbori: št. 3, 4, 5 in 7. Trio v koračnici, posvečeni „Bramot Orlom“, je naravnost mojsterski.

kn. Trijalističen zemljevid habsburške monarhije. V zalogi g. Freytag et Berndt na Dunaju VII 1 Schottenfeldgasse 62 je izšel v drugem izdanju: Trijalističen zemljevid habsburške monarhije, sestavljen Henrik Hanau. Naslov in predgovor je slov., zemljevid sam je sestavljen v nemškem jeziku. V predgovoru pravi pisatelj, da je on prepričan, da bi bila trodelitev monarhije, kakor je zarisana v njegovem z ljevidu, v največji blagoslov monarhije. Po razdelitvi v omenjenem zemljevidu bi tvorila

Jugoslavijo Hrvatska, Slavonija, Bosna Hercegovina, Delmacija, Istra, Trst Goriska, Kranjska, Spodnja Koroška in Spodnja Štajerska; Madjarsko državo, Ogrska, Sedmograška, Galicija in Bukovina, a tretjo pretežno nemško državo ostale dežele monarhije. Na Koroškem in Štajerskem bi bila meja Drava, vse južno od Beljaka. Beljak, Celovec in Maribor bi ne bili več v Jugoslaviji, oziroma Iliriji. Na za padu bi šla meja med Trbižom in Srednjim Logom jako, da bi bil Trbiž še nemški. Najmočnejša bi bila po tej razdelitvi madjarska država. Seveda so dosedaj vse to le lepe sanje: vendar če ne drugo imamo trializem vsaj že na papirju.

D A R O V I.

Za srečanje S. K. S. Z. so darovali sledeči gg.: Jercog Antonija dva kipa, Marija Plisnig 6 robcev, Marija Birsca eno lučko, Križman Anton knjige in druge stvari, Ivana Stokelj hran. knjigo z 2 K, Elisa Jug isto, Hyma Stanonik 1 K, Tereza Vičič 1 K, Cerkev k Jospina razne stvari, Frančiška Jeme podobico, Josipina Bavdaš isto, Marija Kaučič razne stvari, Ana Markuci stojalo za uro in papir Mici Brvar blazinico za igle, Neimenovana razne stvari, Marija Čehovin isto, Ravnikar, 3 K, Marija Flego razne stvari, Ferfolja isto, Butinar Ana podobo, Butinar Marija isto, Ivan Gustin, rozičke, Franc Gustin knjige in razne stvari, Kati Slana mnogo stvari, Karla Gustin podobe, Gospa Gustin kip, Fani Gustin steklenico maraskina, neimenovana Marijina hči ščet za obleko, Marija Hval papir, Neimenovana razne stvari, prodajalna tiskovnega društva dva kipa „Gregorič“ in „Dobri pastir“, neimenovana Marijina hči dve posodi za cvetlice, gospod Tul razne stvari in knjige, Sedlar Urša papir, Sedej papir, Karla Koejančič bučo, Č. sestra Melita razne stvari, Josipina Katern 1 K, Helena Vidali knjigo, Ana Zalaščak zavoj sadja, Marija Čehovin solčnik, Majcen štajerska papir, Šone Ljudovik 2 K, Anton Repenšek, knjigo poezije, Česen J. šartelj.

II. Izkaz darov za novo cerkev v Podgradu v Istri. Kočijančič Ant. žup. Mirna 1 K; Dvidšak Blaž kapl. Slivnica pri Celju 1 K; Šmor M. žup. Solčava 4 K; Lah Lavr. župn. Gora nad Idrijo 5 K; Novak Jos. žup. Dragatuš 2 K; Župnik, Žužemberk 10 K; Spindler Fr. kapl. Brežice 1 K; Germ Ig. župn. v pok. Dobropolje 10 K; Kline Jernej župn. Javor pod Ljublj. 2 K 24 v.; Kunej Jos. župn. Ponikvar 2 K; Seško Konrad kapl. Sv. Križ tik Šlatine 4 K; Kušar Fran, Menges 5 K; Virnik Fr kan. Gospa Sveta 2 K; Mežnaršič Otilja Ajdovščina 2 K; Šelih Jur. župn. Sv. Kunigunda 20 K; Švegelj P. Movraž p. Buzet 10 K; Županstvo št. Peter na Krasu 20 K; Pravst Albert, kapl. Podbrezje 3 K; Šeula F. S. župn. Sv. Rok ob Sotli 1 K; Kolar Ant. župn. Sv. Ilj. p. Velenju 2 K; Kaplan Ant. žup. Podgrad 2 K; Benkovič Jos. župn. Golac 10 K; Presker Kl Karl, župn. Kapele Dobava 1 K; Štolfa I. župn. upr. Soča 2 K; Janžek Eduard župn. Sv. Marjeta 5 K; Omahen Mihl. Višnjagora 2 K; Zakotnik Ivanka, Št. Vid nad Ljubljano 5 K; Meško Mart. župn. Kapele 5 K; Dežek Mat. kapl. Bloke pri Rakeku 2 K; Zupančič Jak. župn. Gotovlje 2 K; Rebek Ivan ključar. Celje 5 K; Gasperčič Justa Verdela Trst 5 K; Serajnik Ivan župn. Št. Danijel-Prevalje 2 K; Kunej Ivan župn. sv. Jur. ob Ščavnici 1 K; Barle Matevž posest. Luže sv. Jur. pri Kranju 2 K; Ferjančič Fran sem. vodja Ljubljana 10 K; Goligrane Ferdinand Celje 50 K; Zmazek Fran, župn. sv. Benedikt Slov. Gorice 5 K; Gučnik Al. župn. na Reki p. Št. Paul 1 K; Dolinar Ivan župn. Kresnice 2 K; Kovač Ivan kapl. Stari log 2 K; Perko Pavel kapl. Žiri 5 K; Kumar Ludvik župn. Biljana Goriska 3 K; Šašelj Ivan župn. Adlešica-Črnomelj 3 K; Šiškovič Karol trg. Černikal 5 K; Gosak Fran kapl. Zalec-Štajersko 1 K; Benetek Ivan kapl. Griže 1 K; Arh Fran Boh. Bistrica 5 K; Erjavce Peter, župn. Terbovlje 5 K; Serajnih N. župn. Št. Lips 1 K; Hriker-nik Jak. Braslovče 1 K; Vaclavik R. župn. sv. Jedert-Laško 2 K; Pustotnik Fran Blagovica 4 K; Župan Fran cerk. ključ. Mošnje pri Radovljici 3 K; Zakotnik Jos. duhov. Št. Vid nad Ljubljano 20 K; Šket Alfonz trg. Dramlje 10 K; Vadnal Ant. kapl. Vi nja Gora 2 K; Slavec Slavec Ivan Opčina pri Trstu 10 K; Lavrine F. žup. Strmec-Koroško 2 K; Neimenovan Št. Rupert 2 K; Stazinski Nikolaj župn. Črnuče 1 K; Kadunc Mat. župn. Preloka 8 K; Sever Franc župn. Št. Lenart 2 K; Poč M. Komenda 10 K; Svetič Jos. župn. Tinjan pri Trstu 5 K; Šimenc Lndr. župn. v pok. Dol pri Ljubljani 5 K; Mihenc Katarina Dolenji Logatec 11 K; Pfažfar Fran župn. Javorjak nad Škofjo Loko 15 K; Štrenkl Simeon učitelj Libika 2 K; Franc Goli Idrija 20 K; Pezdirmik Jur. župn. Dovje 5 K; Hiersche Fran župn. Radeče-pri Zid. mostu 3 K; Hornböck Ivan kapl. Pliberk 2 K; Svetina Ant. not. Pliberk 5 K; Pipan Iv. Renče pri Gorici 2 K; Nekerman Iv. Prosek 10 K; Schilih Matd. Nova Cerkev, Celje 1 K; Nekdo, Loka pri Zid. mostu 1 K; Matevžak Tone Dobrovlje-Braslovče 5 K; Štor Ivan kapl. Št. Janž Dolenjsko 2 K; Roštokar Jos. župn. v pok. Poljčane 1 K; Muravec Iv. Černica-Gorica 1 K; Župn. urad sv. Marjeta Bohinjska Bela 22 K; Klobus Valt. župn. Mavčice 15 K; Posojilnica in hran. Sinčevas 7 K 50 vin.; Fon Jos. kur. Novalki 5 K; (Dalje prihodnjič).

Dobri Bog povrni tisočkrat! udano Cerkvono oskrbnitvo.

KOLENDARČEK:

September — Kimovec.

25. Sobota: Kleofa, spozn.; Firmin, škof. —
26. Nedelja: 17. pobink. (O največji zapovedi.) Ciprijan in Justina, muč.
27. Ponedeljek: Kozma in Damjan, muč.; Kaj, škof. — Zgod. kol.: + Peter Skorga S. I. l. 1612; Jezuovski red potrjen od papeža Pavla III. l. 1540; Bitka pri Livnu l. 1878.
28. Torek: Vaclav, kralj češki. — Zgod. kol.: * Rudolf Baumbach, pesnik (Zlatorog) 1840.

29. Sreda: Mihael, nadangelj. — Zgod. kol.: Rudolf Habsburški izvoljen nemškim kraljem l. 1273; otvoritev deželnega gledišča v Ljubljani l. 1892. (Ščep ob 2.11 pop.)

30. Četrtek: Hieronim, spozn. in cerkv. učenik; Honorij, škof.

Oktober — Vinotok.

1. Petek: Remigij, škof; Areta, muč.
2. Sobota: Leodegar, škof; Teofil, spozn. —

NOVA Družinska pratika

za leto 1910

z obilo zanimivo vsebino

- je ravno kar izšla -

in jo je vdobiti v prodajalni

„Katol. tiskovnega društva v Trstu“
v TRSTU, ulica delle Poste 9.

Cena 24 vin. s poštnino 34 vin. — Razprodajalcem popust.

Ziskovine za č. župne urade
priporočaProdajalna „kat. tisk. društva“
v TRSTU ulica delle Poste 9.

Dosedaj so na novo natisnjene in je udobiti sledeče:

Dnevnik; Fides Matrimonii; Fides Mortis; Fides Nativitatis et Baptizma; Izkaz premen. in stalnih najemščin; Izkaz glavnice; Izkaz hranilnih vlog; Izkaz ustan. sv. maš; Nota v smislu „Ne temere“; Nota za ženine in neveste; Liber intentionum; Liber Baptizatorum; Liber Copulatorum; Posnetek računa; Račun; Testimonium status liberi; Testimonium denuntiationum matrimonialium.

Za svete misijone

priporoča prodajalna

katoliškega tiskovnega društva
v TRSTU
lepe misijonske podobice.

KUPUJTE

„Užigalice v korist
obmejnim Slovincem“

in kolek v isti namen. — Oboje je dobiti v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v Trstu, ulica delle Poste 9.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, a duhovščini, p. n. učitelstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem preskrbel svojo

- - KNJIGOVEZNICO - -

z vsem potrebnim da lahko izvršujem vsa dela od priprostitih do najfinjših. Posebno solidno in cenovno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. — Vezanje in prevezanje missalov, raznih zapiskov, hranilnih in drugih knjig, ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigovežno stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

ANTON REPENŠEK, knjigovez

TRST. — Ulica Cecilia št. 9. — TRST.

Slovenec KONRAD SKAZA,
delavnica za vsa cerkvena dela

v St. ULRICH, Gröden (Tirolsko) se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra.

Kupite čevlje

pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru

Josipu Stanič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

Ta mojster vam postreže po domače, z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

ZALOGA

likerjev v sodčih in butilkah

JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinjših in starih vin v butilkah.

Postrežba točna. — Cene zmerno. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Novo pogrebno podjetje

VIA VINGENZO BELLINI ŠT. 13.

Z bogato opremo za vsakovrstni pogreb ter prodajalnice mrtvaških predmetov, raznih vrst vencev, voščenih sveč, umetnih cvetlic, vencev in cvetlic za birmance in novice i. t. d., i. t. d.

se je preselilo

V CORSO ŠT. 49

blizu lekarne Rovis. (piazza Goldoni.)

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

registrovana zadruga z neomejeno zavazo,

ima svoj urad v Trstu, ulica delle Poste 9.

Sprejema hranilne vloge, za kojih varnost jamčijo vsi člani zadruge, katerih je sedaj okrog 400, solidarično z vsem svojim premoženjem, cenjenim nad tri milijone kron.

od vsakoga in jih polmesečno
obrestuje po **4 1/2%** in na 60 dnevno odpoved po 4 3/4% brez kakega odbitka za rentni da-

vek, katerega plača hranilnica sama, tako, da dobijo vlagatelji odloženih 100 K na leto čistih obresti 4 50 v, oziroma 4 K 75 v. Posojila daje le svojim. Uraduje se vsak delavnik od 9—12 ure dopoldne in od 3—4 in pol ure popoldne. V uradu pri sv. Ivanu se uraduje delavnik od 5—7 ure zvečer, ob nedeljah od 11—12 ure dopoldne.

Načelstvo.

Prodajalna KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA

- - v TRSTU, ulica delle Poste št. 9. - -

Telefon 2326

Ima na razpolago razne molitvenike v slovenskem, nemškem in laškem jeziku, podobe male za darilo in velike za okvir, svetinje, rožne vence, kipe in križe raznih velikosti in cen iz kovine in lesene, različni papir pismeni in pisarniški, razni ovitki, šolski zvezki, vse pisarniške potrebščine, trgovske knjige, novice i. t. d., i. t. d.

:: Castito duhovšično opozarjamo posebno ::

na našo zalogo voščenih sveč prav po tovarniški ceni in sicer: pristno voščene kg á K 5.—, I. vrste „Il Santo di Padova“ kg á K 4.40, II. vrste kg á K. 2.40, okinčane sveče kg á K 3.40, ekonomične sveče kg á K 1.80. Odpadki sveč se sprejemajo in plačujejo po kakovosti. V zalogi je kadilo (virh) á kg K 1.20, 2.—, 2.40 ter oglje za kadilnice á kg K 2.—. Stekla za večno luč, stenji za večno luč, vrvice za prižiganje na kilo, ali v zavrtkih, prižigalniki (kajfeži) povoskano platno za altarje, tiskovine za č. župne urade dobito istotam.

Sprejemajo se knjigoveška dela po zmerni ceni. Preskrbi se okvirje za razne slike. Razpolagamo z vzorci. Slike: Prešerna, Gregoričiča, Vodnika in Slomška v lepem okvirju á K 7.60. Podoba papeža Pija X v pozlačenem okvirju za K 20.—. Sveče za domačo rabo á 3, 4, 5 in 6 v zavozu ter svečice zvrtkih in za božičnice so vedno v zalogi. — Preskrbimo ovitke z poljubnim naslovom.

Obilno obiska in naročil prosi

„Katoliško tiskovno društvo“ v Trstu.

Dobava cerkvenih oblačil in cerkvenih potrebščin vsake vrste.